

Functions of physical education at preschool age

Nevyana Dokova

South-West University Neofit Rilski, Blagoevgrad, BULGARIA

Faculty of pedagogy. Department of theory and methodology of physical education.

Received on 01 December, 2017.

Accepted on 10 December, 2017.

Published on 30 December, 2017.

Abstract

The research examines the purpose and tasks of the physical education in the kindergarten. Its functions at pre-school age are identified and conditionally divided. An instructive analysis of the individual functions has been made, deducing the specific role of each of them for the proper psychophysical development of the children.

Keywords: physical education, functions, preschool age

Постановка на проблема

Като педагогически процес физическото възпитание има интегративна същност и оказва многопосочно положително въздействие върху детския организъм (К. Костов, 2006; К. Костов, Н. Докова, С. Кинов, 2017).

Поради широките му възможности за комплексно биологично и психо-социално развитие на децата, физическото възпитание заема основно място в образователната и възпитателната работа в детската градина. В уникалните му педагогически условия (чрез и в двигателната дейност) детето не само се развива, но и се разкрива. Живото, непосредствено общуване създава условия за формиране на отношение на детето към двигателната активност, към разнообразните ѝ форми, към формиране на ценностни ориентации, към здравето, красивото и хармонично тяло, към изящните движения и поведение, към спортните постижения и възможностите им за себеутвърждаване и саморазвитие (М. Глушкова, 2004).

Предучилищният период се характеризира с интензивно морфологично израстване и функционално усъвършенстване на детския организъм. В тази връзка основната цел на физическото възпитание в детската градина е насочена към всестранното развитие на двигателните способности като условие за постигане на физическо съвършенство и хармонично развитие на детската личност (Ив. Кадийски, К. Костов, М. Глушкова и кол., 1992).

Методологическа рамка на изследването

В контекста на разглеждания проблем **целта** на изследването е да се очертае специфичната роля на отделните функции на физическото възпитание за правилното психофизическо развитие на детето в предучилищна възраст. В тази връзка **обект** на изследването е физическото възпитание като педагогически процес в детската градина, а **предмет** неговите многопосочни функции.

Анализ

Реализирайки своята комплексно-интегративна същност физическото възпитание изпълнява следните основни функции и задачи в предучилищна възраст:

Оздравително-профилактични функции

Двигателната активност е незаменим здравословен фактор наред с правилното хранене и съня. Нейното значение в предучилищна възраст е особено важно, тъй като тогава се оформя опорно-двигателният апарат, развива се моториката, функционално съзряват основните органи и системи, а обездвижването би възпрепятствало процеса на правилното физическо развитие. В тази връзка основните задачи на физическото възпитание са насочени към:

- Подобряване здравословното състояние и закаляване на децата;
- Превенция по отношение на нарушения в опорно-двигателния апарат (гърбначни изкривявания, плоскостъпие) и подпомагане на правилното физическо развитие;
- Физическо и функционално укрепване на детския организъм.

Образователни функции

Те са свързани с полагане основите на двигателната култура на децата, формирането на познавателен интерес и положително отношение към физическите упражнения и спорта като цяло. В този възрастов период образователните функции на физическото възпитание са насочени главно към:

- Усвояване правилната техника на естествено-прилежните двигателни действия – ходене, бягане, скачане, лазене, катерене и др.
- Разучаване на елементи със спортна насоченост (спортно-подготвителни упражнения и игри).
- Формиране на строеви умения и навици с цел подпомагане на взаимодействието между педагогическите субекти в процеса на двигателно-познавателна дейност.
- Усвояване на елементарни знания за въздействието на физическите упражнения и тяхното приложение, на знания за правилата на подвижните и спортно-подготвителни игри, формиране на здравно-хигиенни знания. Децата трябва също да знаят названията на частите на тялото, на посоките на движение, като обема на знанията се разширява паралелно с възрастта. Освен това при двигателното обучение се създават условия и за усвояването на междупредметни знания от други образователни направления, което подпомага развитието на познавателните способности на децата, т.е. развиват се всички психични и мисловни процеси.

Двигателно-развиващи функции

Изпълняването на различни физически упражнения води до развитието на основните двигателни качества – бързина, сила, издръжливост и ловкост, при което се подобряват функциите на основните органи и системи в детския организъм и като цяло се повишава неговата физическа дееспособност. В тази връзка трябва да се посочи, че предучилищният период се характеризира с най-висок темп на повишаване на физическата дееспособност в сравнение с другите възрастови периоди.

Възпитателни функции

Физическото възпитание, като целенасочен педагогически процес, предоставя и възможности за възпитателно въздействие, в които децата се приучават на редица нравствени привички, норми на поведение, дисциплинираност и волеви качества.

Социално-комуникативни функции

Преобладаващият игрови характер на двигателната дейност поставя децата в различни ситуации на взаимодействие и общуване, при което те трябва да комуникират, да си сътрудничат и помагат.

Посочените функции на физическото възпитание в предучилищната възраст и задачите, които то решава, се уточняват и конкретизират за всяка възрастова група. Реализират се чрез съдържанието и организацията на образователно-възпитателния процес по физическо възпитание и в единство с другите дейности в детската градина. По

този начин се създават необходимите условия за целенасочено, комплексно личностно развитие на детето и подготовката му за училище.

Изводи

По отношение на изложеното за целта и функциите на физическото възпитание в предучилищна възраст може да обобщим следните основни моменти:

- В тази възраст физическото възпитание е незаменим фактор за правилното психофизическо развитие на детето.
- Най-голяма роля за правилното физическо развитие на децата в този кратък предучилищен период изпълняват оздравително-профилактичните функции на физическото възпитание.
- Образователните функции на физическото възпитание, от друга страна, имат двигателно-познавателен характер и дават необходимите знания и умения за правилното използване и прилагане на физическите упражнения в тази и по-горните възрасти.
- Двигателно-развиващите функции на физическото възпитание осигуряват подобряване нивото на физическата дееспособност и моториката на децата.
- Възпитателните функции имат подчертано социално-интегративен характер, тъй като съдействат за формирането у децата на волеви, нравствени и социални качества, които допринасят за изграждането на ценностна ориентация към физическо възпитание и потребност от физически занимания в бъдеще.
- Социално-комуникативните функции на физическото възпитание подпомагат цялостния процес на социализация на децата и формирането на комуникативни умения.

В заключение може да се обобщи, че функциите на физическото възпитание са относително независими, но са и тясно свързани, поради което трябва да се обърне особено внимание на тяхната взаимоотношеност. Само при комплексното им въздействие детето придобива необходимата основа за по-нататъшно всестранно, не само физически, но и духовно развитие.

References

1. Glushkova, M., (2004) Dvigatelna obuchaemost na detsata ot preduchilishtna vazrast, Blagoevgrad;
2. Kadiyski, Iv., K. Kostov, M. Glushkova, i kol., (1992) Teoria i metodika na fizicheskoto vazpitanie, Blagoevgrad;
3. Kostov, K., (2006) Pedagogicheska identifikatsia na uchilishtното fizicheskoto vazpitanie, Blagoevgrad;
4. Kostov, K., N. Dokova, S. Kinov, (2017) Fizicheskoto vazpitanie v nachalното uchilishte, Blagoevgrad;